DE DAGEN VAN 70+

persoonlijke snapshots van wat VEEL 70-PLUSSERS opvallend vaak overkomt en doen

DEEL 5: VERGELIJKEN!

Amsterdam, 27 juli 2019 - De Amsterdam Gay Pride op de Lijst van Immaterieel Erfgoed [1]

Gerard B. Kosse - Ludgerjaargang 62-67

Figure 1 Pride Walk 27 juli 2019 -- een lange, trotse optocht vanaf het Homo Monument naar het Vondelpark

"ZOVEEL BLIJHEID WAS ER VROEGER ECHT NIET BIJ…!"

Onwillekeurig maakte ik gisterenochtend **deze vergelijkende opmerking** toen ik met mijn man Yves een kilometerslange feestelijke stoet van blije, zelfbewuste lesbo's, homo's, biseksuelen, transgenders, en queers[2] voorbij zag trekken op TV. Toen ik jong was, hebben mijn toenmalige Haïtiaanse partner, wijlen Bob Turnier, en ik heel vaak zélf meegelopen in dergelijke parades: in New York, Parijs, San Francisco en Amsterdam. Maar die waren vaak grimmig, confronterend en op basale burgerrecht-hervorming gericht. Echter, tegenwoordig leef ik - samen met Yves -- mee voor de buis. 'Hoe zo?' reageerde hij op mijn verzuchting. Begrijpelijk. Yves is immers 23 jaar jonger dan ik, en heeft gay parades vooral gekend als een jaarlijks terugkerend *feestelijk* evenement….
Je begrijpt het al, beste Ludgerianen en andere lezers: het werd een dagje ***terugkijken en vergelijken met vroeger.*** En al pratend realiseerde ik me opeens dat wij, 70-plussers, dat ***héél vaak*** doen. Meestal echter zonder onze vergelijkingen hardop uit te spreken.

---

[1] **ONDERSCHEIDING EN IMMATERIEEL ERFGOED**
Burgemeester Halsema van Amsterdam kondigde de hier genoemde bijschrijving van het jaarlijkse Pride-evenement aan bij de Start van de Optocht. De oprichter en drijvende kracht van dit nu 20-jaar bestaande Emancipatie-Festival kreeg die dag een welverdiende onderscheiding. Kortom: **seksuele minderheden hebben een permanente, ZICHTBARE plaats verworven in de maatschappelijke structuur van onze samenleving**. Zie: https://www.nu.nl/amsterdam/5971251/gay-pride-oprichter-hans-verhoeven-ontvangt-frans-banninck-cocqpenning.html

[2] **HET LHBTIQ-SEKSUELE MINDERHEDEN-ABC**
Het toch al grote en diverse scala seksuele voorkeuren blijft maar groeien. Wie had 10 jaar geleden gehoord van interseks of queers? Hier vind je de definities van alle tot nu toe bekende varianten die hun eigen plaatsje opeisen:
https://www.metronieuws.nl/nieuws/binnenland/2017/07/lhbti-kennen-we-maar-wat-betekent-lhbtiqapc

VERANDERINGEN TE KUST EN TE KEUR…

In diverse artikelen op onze alumni-website *Postvakh3.nl* kwam het al aan de orde: Onze generatie Babyboomers heeft **talloze revolutionaire veranderingen** teweeg gebracht in de manier waarop we (comfortabel!) leven. Dat ging gepaard met grote veranderingen in onze houding t.o.v. 'het gezag', en dus met veranderingen in ons denken en voelen,en de manier waarop we ons ten opzichte van elkaar gedragen. **De onderliggende dimensie was ons streven naar meer persoonlijke vrijheid, gelijkberechtiging, en welzijn (geluk) voor elk mens: voor iedereen!** Alle technologische, communicatieve en economische veranderingen waren 'slechts' *hulpmiddelen* om dit impliciete, maatschappelijke streven gestalte te geven. Cultuurfilosofen hebben er stapels mooie boeken over geschreven. Allemaal interessant en geestverruimend natuurlijk. Maar in deze bijdrage over het vergelijkgedrag van onze generatie van minder belang, omdat mijn belangstelling in deze bijdrage uitgaat naar het verschijnsel dat Senioren, **vooral *vergelijkenderwijs* een *waarde-oordeel* willen vellen** ten aanzien van de vraag of we er als individu en gemeenschap op vooruit zijn gegaan de laatste 50 jaar?

Mijn persoonlijk antwoord op die vraag is een volmondig <JA!>. Maar die vooruitgang kwam niet uit de lucht vallen als je -- zoals ik en mijn toenmalige partner, wijlen Bob Turnier -- openlijk als homostel samenwoonde…

Figure 2 Na neusingreep in de toenmalige privékliniek Jan van Gooyen

BREEK ME DE BEK NIET OPEN…!

Als lid van een seksuele minderheidsgroep bots je altijd op tegen allerlei vooroordelen, agressie en andere vormen van discriminerend gedrag[i] . Zo kwam **mijn neus in januari 1986 in botsing met de vuisten van een stel scheldende potenrammers** toen ik uit de auto stapte bij een avondwinkel in de buurt. **En, wetend hoe beroerd gays door de politie werden behandeld[ii], deed ik geen aangifte.** Integendeel. Ik handelde alles zo 'discreet' mogelijk af. Ik schaamde me nota bene voor het feit te moeten toegeven dat Amsterdam niet zo tolerant was als ik zelf altijd beweerde. Ik verzweeg dus voor mijn werkgever de ware toedracht van mijn neusoperatie toen ik de boel snel in een privékliniek op eigen kosten liet opknappen door een chirurg die geen verdere vragen stelde. Hiernaast zie je het resultaat.

Er is nog een lange weg te gaan voordat elke burger (ongeacht de vele positief te waarderen wetgeving) gelijk wordt behandeld door de autoriteiten, de politie[3], werkgevers, en de media. Maar

[3] **DISCRIMINATIE EN ETHNISCH PROFILEREN DOOR DE POLITIE ANNO 2019**
Afgelopen week gaf ook de voormalige landelijke korpschef van de politie het op TV toe : er wordt nog veel gediscrimineerd door de politie. Raciale, culturele en seksuele minderheden zijn bovendien nog zwaar ondervertegenwoordigd binnen de politie-sector.

de vooruitgang naar ***daadwerkelijke* gelijkberechtiging van alle burgers** is sinds de jaren 70-80 enorm tegenomen! Dat staat buiten kijf!

VERGELIJKEN MET SLECHTS EEN HEEL KORT DUREND 'VROEGER'…

Er werd in diverse bijdragen op onze Ludger-alumni-website gewag gemaakt van het feit dat wij, 70-plussers, vaak herinneringen ophalen. De inhoud van dat reminiscentiegedrag blijkt vooral te bestaan uit gebeurtenissen die we meemaakten toen we héél veel *nieuwe* dingen beleefden, dus

in de tijd dat we 15 tot 28/30 jaar oud waren. In het vorige deel van deze Serie werd deze zogeheten **reminiscentiebubbel/hobbel**[4] toegelicht. In het geval van de meeste Babyboomers is dat dus de **periode 1960-1973/75** . En daarbinnen: vooral de periode dat we een vaste relatie aangingen en deel gingen nemen aan het arbeidsproces. Van al hetgeen dat er daarna gebeurde in ons leven, hebben we veel minder levendige herinneringen. **Kortom: de uitkomsten van ons huidig Senioren-vergelijkgedrag zijn qua geldigheid zéér beperkt! Ze beperken zich immers tot een vrij korte periode!!** Ze brengen bij ons 70-Plussers *niet* in beeld wat er gedurende de afgelopen 50 jaar is gebeurd.

OOK SPELEN ONZE 'VOORKEUR-ZINTUIGEN' EEN STERKE ROL..

Aangenomen mag worden dat onze meeste levendige herinneringen sterk gerelateerd zijn aan de vraag ***welke zintuigen het sterkst een rol*** *spelen als we iets waar nemen.* Bij mijzelf speelt

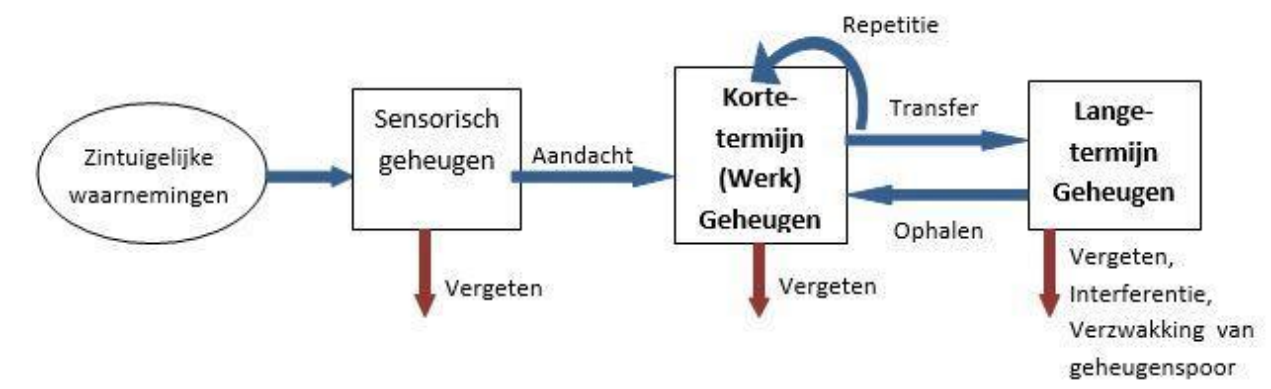

bijvoorbeeld mijn reukorgaan een uitermate sterke rol in de waarneming. Dat kwam anekdotisch al eens aan de orde in een andere bijdrage[5]. Met bovenstaand schema kun je dus veel van je eigen herinneringen *op voorhand* voorspellen. Maak eerst duidelijk *welke* zintuigen bij jou het sterkst zijn

---

[4] **ONS GEHEUGEN IS VOORAL GEVULD MET HETGEEN WE IN ONZE JEUGDJAREN MEEMAAKTEN**
Een korte toelichting OVER SDZE REMINISCENTIEHOBBEL vind je hier:
http://www.postvakh3.nl/dagen%20van%2070-plussers%204.pdf

[5] **DE BESLISSENDE ROL VAN GEUREN BIJ HET OPKOMEN VAN MIJN HERINNERINGEN**
In *FLASH BACKS EN ANDERE HERINNERINGEN* illustreer ik de cyclische escapades van ons Seniorengeheugen aan de hand van de muskusachttige paardengeur van een nabije manege. Zie: http://www.postvakh3.nl/stillekrachtdeel2.pdf

ontwikkeld! Herinner je vooral muziek? Of roepen allerlei beelden oude herinneringen wakker? Of nog anders: roepen bepaalde bewegingen die je nu maakt herinneringen wakker aan gebeurtenissen uit de besproken korte tijd die we aanduidden als <jeugdjaren>?

HISTORISCH BEWUSTZIJN…

Het zal je ondertussen duidelijk zijn geworden: ons historisch bewustzijn is de uitkomst van vergelijkingen die we steeds maar maken tussen NU en TOEN. Dat dit bewustzijn sterk verschilt van persoon tot persoon, **hangt m.i. vooral samen met twee zaken**:

- met *wat* ieder van ons in zijn eigen <reminiscentiebubbel> heeft opgeslagen;
- en met de *sterkte van ieders neiging* om het heden te vergelijken met vroeger.

Wij mensen vinden historisch besef heel belangrijk. Of andere warmbloedige wezens ook zoiets hebben, is me niet bekend. Wel is duidelijk dat wij zelf sociale wezens zijn, en dus onze eigen ervaringen en inzichten willen doorgeven aan anderen en aan ons nageslacht…opdat zij er beter van worden. Dit *belangeloze altruïsme* zit ons genetisch ingebakken. Het is de basis van onze menselijke beschaving en de voortgang naar steeds meer gelijkwaardigheid. **De continuïteit en ontwikkeling van wat ons tot mens maakt -- onze cultuur -- zijn gelegen in ons vergelijkgedrag.** Immers, al vergelijkende geven we ons rekenschap van de historische achtergronden van de veranderingen in ons eigen en andermans handelen, voelen en denken. Over de **9 dimensies ervan** kun op internet veel lezen als je wilt. Ze zullen je niet verrassen. Een Wiki-artikel[iii] noemt deze:

1. Tijdsbesef: het vermogen om te onderscheiden tussen verleden, heden en toekomst en om de historische waarde van een periode te herkennen.

2. Realiteitsbesef: gevoel voor het verschil tussen feit en fictie.

3. Besef van historiciteit: besef van het verschil tussen statische en veranderlijke dingen.

4. Identiteitsbesef: het bewustzijn te behoren tot een groep en de mogelijkheid om te rekenen met het feit dat anderen tot een andere groep kunnen behoren.

5. Politiek besef: inzicht in machtsstructuren en deelbelangen.

6. Economisch-sociaal besef: herkenning van economische en sociale ongelijkheid.

7. Moreel besef: de mogelijkheid om vroegere waarden en normen te reconstrueren zonder in een totaal relativisme te vervallen of het eigen oordeel terzijde te schuiven.

8. Gender-besef. Het besef dat de verhoudingen tussen de seksen niet altijd op dezelfde wijze geregeld waren en zijn.

9. Besef van standplaatsgebondenheid. Dit houdt in dat men zich realiseert dat de geschiedenis altijd vanuit een bijzonder standpunt wordt waargenomen (bijvoorbeeld vanuit dat van de heerser of de geregeerde, van de rijke of de arme, van de autochtoon of de allochtoon, van binnenuit of van buitenaf) en dat men zich ook in deze verschillende standpunten kan verplaatsen.

DEMENTIE…TOT SLOT

Het schrikbeeld van zélf dement te worden OF om je levenspartner op die manier te verliezen, zit er bij veel leeftijdsgenoten goed in. In het artikel *ZORGEN VAN BABYBOOMERS*[iv], kwam dat duidelijk naar voren als een van de belangrijkste zorgen bij het ouder worden. Geen wonder! Immers, **bij dementie verliezen we vooral ons vermogen om te kunnen vergelijken!** De meeste van de 9 hiervoor genoemde dimensies van ons historisch besef zijn dan niet meer aanwezig.

Iedereen die weleens op een psychogeriatrische afdeling van een verpleeghuis komt, herkent dat onmiddellijk. MEN LIJKT ZICH STEEDS MEER TE VERLIEZEN! Je komt er zelfs mensen tegen zonder tijdsbesef, met een zeer zwak ontwikkeld realiteitsbesef, met een afgebrokkeld of verdwenen identiteitsbesef, en zonder een greintje moreel besef waardoor zij ook vaak seksueel ontremd zijn en lijden aan wat "decorumverlies" wordt genoemd.

Als je wilt weten hoe groot de kans is om zélf het slachtoffer te worden van dementie en welke preventie er mogelijk is, dan kun je daar op internet meer over lezen[6]. Het beste advies dat ik zelf kan bedenken is:

CARPE DIEM!

EN BLIJF LACHEN!!!

[6] **DEMENTIE: AANTALLEN, VERPLEEGKOSTEN, EN ANDERE DETAILS**
Raadpleeg dit artikeltje voor een realistische kijk op dementie:
https://www.volksgezondheidenzorg.info/onderwerp/dementie/cijfers-context/huidige-situatie

EINDNOTEN

[i] **TREITERIJEN EN GEWELDPLEGING DOOR DE POLITIE TEGEN GAYS**
De homo-emancipatie begon eigenlijk pas écht met de **Stonewall-rellen in Greenwich Village**: een stadsdeel van het New Yorkse Manhattan waar heel veel gays woonden en nog steeds wonen. Op 28 juni 1969 pikten de bezoekers van de homobar <Stonewall> het **eindeloos getreiter en de geweldplegingen door de politie** niet meer en kwamen in opstand. Deze strijdbare emancipatie-aanpak vond snel navolging in heel veel westerse landen, alhoewel de mate van agressie door de politie per land sterk verschilde. Zie: https://en.wikipedia.org/wiki/Stonewall_riots

[ii] **MIJN EIGEN ERVARING MET TREITERIJEN DOOR DE POLITIE**
De coming-out van mijn eerste levenspartner, wijlen Bob Turnier, vond plaats in het voorjaar van 1970 -- een half jaartje na de Stonewall riots. Hij werd toen met hulp van medestudenten lid van de net opgerichte **Gay Activist Alliance (GAA). Hij heeft zijn lidmaatschapskaart zijn hele leven lang bewaard**. Het is nu opgenomen onder nummer 1970-42 van Bobs digitale Verzameling Biografische Kerndocumenten. In Bobs biografie <*Gewoon Geluk*> *(1994)* vind je meer details over zijn coming out in New York - zie met name het 9e hoofdstuk *HAPPY AND GAY* . Maar aan Bobs weerbare houding hadden we aanvankelijk niet veel toen we in 1972 in Nederland gingen samen wonen. **Hier ten lande bleek de politie een vrijbrief te hebben om ons verbaal en met slinkse *bureaucratische methodes* het leven zo zuur en duur mogelijk te maken**. Maar na 92 maanden bittere strijd met die treiterende lieden vierden we onze overwinning: Bob kreeg toen zijn verblijfsvergunning. Meer details daarover op blz 159-162 in de genoemde biografie. Op aanvraag kun je er een gratis digitaal exemplaar van krijgen. Dat geldt ook voor de verzameling van (403) Biografische Kerndocumenten. Richt je verzoek svp per email aan: gerard.kosse@planet.nl

[iii] **HISTORISCH BEWUSTZIJN IN HET KORT**
Dit korte -- nog in ontwikkeling verkerende -- Wiki-artikeltje kan ik aanbevelen:
https://nl.wikipedia.org/wiki/Historisch_besef

[iv] **HET SCHRIKBEELD DEMENT TE WORDEN**
In Deel 6 van de serie <Achter de geraniums..?> komt aan de orde dat de angst voor dementie sterk speelt onder onze leeftijdsgenoten. Zie *ZORGEN VAN BABYBOOMERS* : http://www.postvakh3.nl/achter-de-geraniums6.pdf